

Briselē, 24.7.2020.
COM(2020) 607 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

ES stratēģija efektīvākai cīņai pret bērnu seksuālu izmantošanu

IEVADS

ES Pamattiesību hartā cita starpā ir atzīts, ka bērniem ir tiesības uz viņu labklājībai nepieciešamo aizsardzību un gādību. ANO 1989. gada Konvencija par bērna tiesībām paredz bērna tiesības tikt aizsargātam pret jebkāda veida vardarbību¹.

Seksuāla vardarbība pret bērniem ir sevišķi smags noziegums, kas atstāj uz cietušajiem plašas un nopietnas **sekas uz mūžu**. Nodarot pāri bērniem, šie noziegumi rada arī **būtisku ilgtermiņa sociālo kaitējumu**. Daudzos gadījumos seksuālu vardarbību pret bērniem veic cilvēki, kurus viņi pazīst un kuriem uzticas, un kuru apgādībā viņi atrodas². Tas padara šos noziegumus īpaši grūti novēršamus un atklājamus. Ir pazīmes, kas liecina, ka **Covid-19** krīze ir saasinājusi šo problēmu³, jo īpaši **bērniem, kuri dzīvo kopā ar varmākām**⁴. Turklāt bērni **vairāk laika nekā iepriekš pavada tiešsaistē, iespējams, bez uzraudzības**. Lai gan tas ir ļāvis viņiem turpināt mācības un uzturēt kontaktus ar vienaudžiem, ir pazīmes, kas liecina, ka ir palielinājies risks bērniem nonākt saskarē ar **ļaudariem tiešsaistē**⁵. Tā kā vairāk likumpārkāpēju atrodas izolēti mājās, ir palielinājies **pieprasījums pēc materiāliem, kas saistīti ar seksuālu vardarbību pret bērniem** (piemēram, dažās dalībvalstīs par 25 %⁶), kas, savukārt, palielina pieprasījumu pēc jauniem materiāliem un tādējādi noved pie **jauniem vardarbības gadījumiem**⁷.

Eiropas Padome lēš, ka Eiropā **katrs piektais bērns kļūst par upuri** kāda veida seksuālai vardarbībai⁸. Seksuālai vardarbībai pret bērniem un bērnu seksuālai izmantošanai var būt dažādas formas, un tā var notikt **gan tiešsaistē** (piemēram, piespiežot bērnu iesaistīties seksuālās darbībās, to straumējot tiešraidē, vai tiešsaistē apmainoties ar materiāliem, kas saistīti ar seksuālu vardarbību pret bērnu), **gan bezsaistē** (piemēram, iesaistoties seksuālās darbībās ar bērnu vai bērnu iesaistot bērnu prostitūcijā)⁹. Ja vardarbība tiek fiksēta un izplatīta arī tiešsaistē, kaitējums turpinās. Cietušajiem ir jādzīvo, zinot, ka tiek izplatīti noziegumu attēli un video, kuros redzami viņu dzīves sliktākie brīži, un ikviens — arī viņu draugi vai radnieki — tos var redzēt.

Digitālās pasaules aizvien straujākā attīstība ir izmantota ļaunprātīgi, padarot šo noziegumu par **patiesi globālu**, un tas diemžēl ir veicinājis materiālu, kas saistīti ar seksuālu vardarbību pret bērniem, pasaules mēroga tirgus izveidi. Dažos pēdējos gados ir **krasi palielinājies** to ziņojumu skaits, kas sniegti par seksuālu vardarbību pret bērniem tiešsaistē ES (piemēram, attēliem, ar kuriem apmainās ES, cietušajiem ES utt.): no 23 000 2010. gadā līdz vairāk nekā

¹ Saistībā ar seksuālu vardarbību pret bērniem ģimenē svarīga ir arī [Eiropas Padomes Konvencija par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu](#) (CETS. Nr. 210; COM(2016) 111 final).

² Tas jo īpaši attiecas uz bērniem ar invaliditāti, kuri dzīvo aprūpes iestādēs.

³ Eiropols, [Exploiting isolation: Offenders and victims of online child sexual abuse during the COVID-19 pandemic](#), 2020. gada 19. jūnijs.

⁴ Globālā alianse "WePROTECT", Pasaules Bērnu fonds, *Unicef*, *UNDOC*, *PVO*, *ITU*, "End Violence Against Children" un *UNESCO*, [COVID-19 and its implications for protecting children online](#), 2020. gada aprīlis.

⁵ Turpat.

⁶ Eiropols, [Exploiting isolation: Offenders and victims of online child sexual abuse during the COVID-19 pandemic](#), 2020. gada 19. jūnijs.

⁷ Ziņojumu par seksuālu vardarbību pret bērniem skaits visā pasaulē [2020. gada aprīlī četrkārtšajās](#) (4,1 miljons ziņojumu), salīdzinot ar 2019. gada aprīli (aptuveni 1 miljons), kā ziņots ASV Pazudošo un izmantoto bērnu valsts centram.

⁸ Eiropas Padome, [One in Five campaign](#).

⁹ Vienkāršības labad šī stratēģija atsaucas uz seksuālu vardarbību pret bērniem, taču jāsaprot, ka tā attiecas arī uz bērnu seksuālu izmantošanu un materiāliem, kas saistīti ar seksuālu vardarbību pret bērniem (tiesību aktos minēti kā "bērnu pornogrāfija").

725 000 2019. gadā, kas ietvēra vairāk nekā 3 miljonus attēlu un video¹⁰. Tikpat straujš ir pieaugums arī visā pasaulē: no 1 miljona ziņojumu 2010. gadā līdz gandrīz 17 miljoniem 2019. gadā, kas ietvēra gandrīz 70 miljonus attēlu un video¹¹. Ziņojumi liecina, ka ES ir kļuvusi par **materiālu, kas saistīti ar seksuālu vardarbību pret bērniem, lielāko turētāju pasaulē** (no vairāk nekā puses 2016. gadā līdz vairāk nekā divām trešdaļām 2019. gadā)¹².

Nesen Vācijā veiktā izmeklēšanā par seksuālu vardarbību pret bērniem tika konstatēts vairāk nekā 30 000 iespējamu aizdomās turēto, kuri izmanto grupas tērzēšanu un ziņojumapmaiņas pakalpojumus, lai dalītos ar materiāliem, kūdītu cits citu radīt jaunus materiālus un apmainītos ar padomiem un viltībām, kā iedraudzināt upurus un paslēpt savas darbības¹³. Pilnīga šifrēšana padara noziedzīgu nodarījumu izdarītāju identificēšanu grūtāku vai pat neiespējamu. Šajā konkrētajā piemērā līdz šim Vācijā ir identificētas tikai 72 aizdomās turētās personas un 44 cietušie.

Pilnīgas šifrēšanas ieviešana palīdz nodrošināt sakaru privātumu un drošību, bet arī atvieglo noziedzīgu nodarījumu izdarītājiem piekļuvi drošiem kanāliem, kur viņi var slēpt savas darbības, piemēram, attēlu un video tirgošanu, no tiesībaizsardzības iestādēm. Tāpēc ir **nekavējoties jāpievēršas** jautājumam par šifrēšanas tehnoloģiju izmantošanu noziedzīgos nolūkos, izmantojot tādas iespējamus risinājumus, kas ļautu uzņēmumiem **atklāt** seksuālu vardarbību pret bērniem pilnīgi šifrētā elektroniskā saziņā **un ziņot** par to. Ikvienam risinājumam būtu jānodrošina gan elektronisko sakaru privātums, gan bērnu aizsardzība pret seksuālu vardarbību un seksuālu izmantošanu, kā arī to bērnu privātās dzīves aizsardzība, kuri redzami materiālos, kas saistīti ar seksuālu vardarbību pret bērniem.

Cīņa pret seksuālu vardarbību pret bērniem ir **ES prioritāte**. Gan Eiropas Parlaments¹⁴, gan Padome¹⁵ ir aicinājuši veikt turpmākus konkrētus pasākumus. Līdzīgi aicinājumi ir izskanējuši visā pasaulē vairākos forumos¹⁶, arī plašsaziņas līdzekļos¹⁷, jo ir kļuvis skaidrs, ka pasaule kopumā **zaudē cīņā** pret šiem noziegumiem un nespēj efektīvi aizsargāt katra bērna tiesības uz dzīvi bez vardarbības. Tāpēc ES ir **jāpārskata un jāstiprina savi pasākumi**.

Šīs stratēģijas mērķis ir ES līmenī efektīvi reaģēt, lai apkarotu seksuālu vardarbību pret bērniem. Tā nodrošina satvaru **spēcīgas un visaptverošas reakcijas attīstīšanai** uz šiem noziegumiem, kas izdarīti **gan tiešsaistē, gan bezsaistē**. Tajā ir izklāstītas **astonas iniciatīvas**, kuru mērķis ir īstenot un izstrādāt pareizu tiesisko regulējumu, stiprināt tiesībaizsardzības iestāžu reakciju un veicināt koordinētu daudzu ieinteresēto personu rīcību **prevencijas, izmeklēšanas un palīdzības cietušajiem** jomā. Iniciatīvās tiek izmantoti visi

¹⁰ Kā paziņots ASV [Pazudušo un izmantoto bērnu valsts centram \(NCMEC\)](#). ASV tiesību akti paredz, ka ASV bāzētiem interneta uzņēmumiem ir jāziņo NCMEC par visiem seksuālas vardarbības pret bērniem gadījumiem, kurus viņi konstatē savos tīklos. Pēc tam NCMEC pārsūta minētos ziņojumus attiecīgajām valstu iestādēm visā pasaulē, lai tās rīkotos. Tā kā lielākie interneta uzņēmumi ir bāzēti ASV, NCMEC *de facto* centralizē ziņošanu par seksuālu vardarbību pret bērniem visā pasaulē.

¹¹ Turpat.

¹² Internet Watch Foundation, [Annual Reports of 2016 to 2019](#).

¹³ BBC, [Germany investigates 30,000 suspects over paedophile network](#), 2020. gada 29. jūnijs;
Frankfurter Allgemeine, [Die schockierende Zahl des Tages: 30.000 Verdächtige](#), 2020. gada 29. jūnijs.

¹⁴ [Rezolūcija saistībā ar ANO Konvencijas par bērna tiesībām 30. gadadienu](#), 2019. gada novembris.

¹⁵ [Padomes secinājumi par seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanu](#), 2019. gada oktobris.

¹⁶ Piemēram, aicinājumi [2019. gada decembrī notikušajā globālās alianses "WePROTECT" samītā par bērnu seksuālas izmantošanas tiešsaistē izbeigšanu](#) vai aicinājumi, ko izteikusi aliance ["Five Eyes" \(ASV, Apvienotā Karaliste, Kanāda, Austrālija un Jaunzēlande\)](#) [2019. gada jūlijā](#).

¹⁷ Skatīt, piemēram, rakstu sēriju, kuru "New York Times" publicēja laikposmā no [2019. gada septembra](#) līdz [2020. gada februārim](#) un kurā sabiedrībai tika atklāts problēmas dziļums un kompleksums.

ES līmenī **pieejamie instrumenti** gan attiecībā uz **materiālajām ES tiesībām** (I iedaļa), gan attiecībā uz **finansējumu un sadarbību** (II iedaļa)¹⁸. Šo stratēģiju paredzēts īstenot nākamo piecu gadu laikā (2020.–2025. gadā)¹⁹.

I. ĪSTENOT UN IZSTRĀDĀT PAREIZU TIESISKO REGULĒJUMU BĒRNU AIZSARDZĪBAI

ES 2011. gadā spēra nozīmīgu soli, pieņemot Direktīvu par seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanu (Direktīva 2011/93/ES²⁰), kuras **īstenošana** dalībvalstīs tagad ir jāpabeidz **steidzamā kārtā**. Vienlaikus, izmantojot vispiemērotākos līdzekļus, jānovērš konstatētās tiesību aktu nepilnības.

1. Nodrošināt spēkā esošā tiesību akta (Direktīvas 2011/93/ES) pilnīgu īstenošanu

Direktīva par seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanu ir pirmais **visaptverošais ES tiesību instruments**, kas paredz minimālos noteikumus par noziedzīgu nodarījumu un sankciju definēšanu seksuālas vardarbības pret bērniem un bērnu seksuālas izmantošanas, kā arī materiālu, kas saistīti ar seksuālu vardarbību pret bērniem, jomā, aptverot noziedzīgu nodarījumu novēršanu, izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par tiem, palīdzību cietušajiem un viņu aizsardzību.

Noziedzīgie nodarījumi attiecas uz situācijām **bezsaistē un tiešsaistē**, piemēram, materiālu, kas saistīti ar seksuālu vardarbību pret bērniem, skatīšanos un izplatīšanu tiešsaistē, iedraudzināšanu (t. i., emocionālas saiknes veidošanu tiešsaistē ar bērnu seksuālas vardarbības nolūkā) un seksuālu vardarbību, kas tiek īstenota, izmantojot tīmekļkameru. Papildus materiālajām un procesuālajām krimināltiesībām direktīvā dalībvalstīm ir noteikts arī pienākums ieviest plašus administratīvus (t. i., nelegislatīvus) pasākumus, piemēram, attiecībā uz sodāmības reģistru informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm Eiropas Sodāmības reģistru informācijas sistēmā (*ECRIS*) kā daļu no pārbaudes pirms pieņemšanas darbā amatos, kas ietver tiešu un regulāru saskarsmi ar bērniem, vai tādu profesionāļu apmācību, kuri varētu nonākt saskarē ar bērniem, kas cietuši no seksuālas vardarbības. Šajos pasākumos jāiesaista un jākoordinē **daudzi dalībnieki** no dažādām pārvaldes jomām (piemēram, tiesībsardzības, veselības aprūpes, izglītības, sociālo pakalpojumu, bērnu aizsardzības iestāžu, tiesu varas un juridisko profesiju pārstāvji), kā arī privātas struktūras (piemēram, nozares un pilsoniskās sabiedrības struktūras).

Dalībvalstis ir panākušas **būtisku progresu** direktīvas īstenošanā. Tomēr vēl ir veicams ievērojams darbs, lai tiktu pilnā mērā izmantots direktīvas potenciāls, dalībvalstīm **pilnībā īstenojot** visus tās noteikumus. Problēmas joprojām ir tādās jomās kā **prevencija** (jo īpaši preventīvas programmas, kas paredzētas likumpārkāpējiem un cilvēkiem, kas baidās, ka viņi varētu pārkāpt likumu), **krimināltiesības** (jo īpaši pārkāpumu definīcija un soda apmēru noteikšana), kā arī **cietušajiem bērniem** paredzēti **palīdzības, atbalsta un aizsardzības**

¹⁸ Sīkāku informāciju par veikto mērķtiecīgo apspriešanos skatīt [šā paziņojuma celvedī](#).

¹⁹ Šī stratēģija tiks īstenota saskanīgi ar citām attiecīgām stratēģijām, kuras Komisija nesen ir pieņēmusi vai drīz pieņems, tostarp stratēģijām par bērna tiesībām, cietušo tiesībām, cilvēku tirdzniecību, drošības savienību un dzimumu līdztiesību.

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes [Direktīva 2011/93/ES](#) (2011. gada 13. decembris) par seksuālas vardarbības pret bērniem, bērnu seksuālas izmantošanas un bērnu pornogrāfijas apkarošanu (OV L 335, 17.12.2011.). Vienkāršības labad šajā dokumentā minētā direktīva tiek saukta par Direktīvu par seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanu.

pasākumi²¹. Lai nodrošinātu pilnīgu īstenošanu, 2019. gadā Komisija sāka **pārkāpumu procedūras** pret 23 dalībvalstīm²².

Komisija turpinās cieši sadarboties ar dalībvalstīm, lai **prioritārā kārtā** novērstu visas atlikušās problēmas un nodrošinātu direktīvas pilnīgu īstenošanu un ievērošanu visā ES. Komisija arī atbalstīs dalībvalstu darbu šajā jomā, turpinot atvieglot **paraugprakses** un gūtās pieredzes **apmaiņu**²³.

Galvenā darbība.

⇒ *Dalībvalstīm **prioritārā kārtā** ir jāpabeidz īstenot Direktīvu par seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanu. Komisija turpinās izmantot savas **izpildpilnvaras** saskaņā ar Līgumiem, vajadzības gadījumā ierosinot pārkāpuma procedūras, lai nodrošinātu ātru īstenošanu.*

2. Nodrošināt, ka ES tiesību akti dod iespēju efektīvi reaģēt

Komisija novērtēs, vai ir jāatjaunina **Direktīva par seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanu**, ņemot vērā tālāk 3. iniciatīvā minēto pētījumu. Papildus Direktīvai par seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanu **ES līmenī** ir vairāki **likumdošanas instrumenti**, kas atbalsta un veido cīņu pret seksuālu vardarbību pret bērniem, it īpaši attiecībā uz privātā sektora nozīmi seksuālas vardarbības pret bērniem novēršanā un apkarošanā.

Priekšlikumi par e-pierādījumiem²⁴, ko Komisija ierosināja 2018. gada aprīlī, lielā mērā atvieglo ātru piekļuvi svarīgiem pierādījumiem, kas atrodami privātajā sektorā, piemēram, tādu personu identitātei, kuras ir augšupielādējušas un kopīgojušas materiālus, kas saistīti ar seksuālu vardarbību pret bērniem. Komisija atkārtoti aicina tos **ātri pieņemt**.

Turklāt attiecīgo regulējumu veido arī **E-tirdzniecības direktīva**²⁵, kas nosaka pašreizējos tiešsaistes starpnieku atbildības noteikumus un paredz nelegāla satura paziņošanas un izņemšanas mehānismus, un **E-privātuma direktīva**²⁶. Ar Komisijas priekšlikumu **regulai par privātumu un elektroniskajiem sakariem**²⁷, ko pašlaik apspriež Eiropas Parlaments un Padome, atjauninās tiesisko regulējumu un aizstās E-privātuma direktīvu. No 2020. gada

²¹ Sīkāku informāciju skatīt [Komisijas ziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei “Novērtējums par dalībvalstu veiktajiem pasākumiem, lai izpildītu 2011. gada 13. decembra Direktīvu 2011/93/ES par seksuālas vardarbības pret bērniem, bērnu seksuālas izmantošanas un bērnu pornogrāfijas apkarošanu”](#), COM(2016) 871 final, kā arī [Komisijas ziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei “Novērtējums par 2011. gada 13. decembra Direktīvas 2011/93/ES par seksuālas vardarbības pret bērniem, bērnu seksuālas izmantošanas un bērnu pornogrāfijas apkarošanu 25. pantā minēto pasākumu īstenošanu”](#), COM(2016) 872 final.

²² Visām dalībvalstīm, izņemot Dāniju (kurai šī direktīva nav saistoša) un Kipru, Īriju un Nīderlandi (ar kurām notiek dialogs par atbilstību).

²³ Kopš 2017. gada Komisija ir organizējusi sešus ekspertu darbseminārus, lai atbalstītu dalībvalstis direktīvas īstenošanā. Vēl viens darbseminārs par prevenciju notiks 2020. gada 4. ceturksnī.

²⁴ [Priekšlikums regulai](#) par Eiropas elektronisko pierādījumu sniegšanas un saglabāšanas rīkojumiem elektronisko pierādījumu gūšanai krimināllietās, COM(2018) 225, un [priekšlikums direktīvai](#), ar ko paredz saskaņotus noteikumus juridisko pārstāvju iecelšanai ar mērķi iegūt pierādījumus kriminālprocesā, COM(2018) 226.

²⁵ [Direktīva 2000/31/EK](#) par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (Direktīva par elektronisko tirdzniecību) (OV L 178, 17.7.2000.).

²⁶ [Direktīva 2002/58/EK](#) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju) (OV L 201, 31.7.2002.).

²⁷ [Priekšlikums regulai](#) par privātās dzīves neaizskaramību un personas datu aizsardzību elektronisko sakaru jomā (Privātuma un elektronisko sakaru regula), COM(2017) 10 final.

decembra **Elektronisko sakaru kodeksa**²⁸ dēļ E-privātuma direktīvai būs paplašināta darbības joma. Tas nozīmē, ka noteikti uzņēmumi (ja nebūs valsts tiesību aktu, kas pieņemti saskaņā ar E-privātuma direktīvas 15. panta 1. punktu) vairs nevarētu turpināt savus brīvprātīgos pasākumus, ar ko atklāj seksuālu vardarbību pret bērniem tiešsaistē, šo saturu izņem un par to ziņo. Komisija uzskata, ka ir svarīgi **nekavēties rīkoties**, lai atrisinātu šo problēmu. Tādēļ tā ierosinās šauri mērķētu leģislatīvu risinājumu, kura vienīgais mērķis būs ļaut turpināt pašreizējo brīvprātīgo darbu. Šis risinājums dotu laiku, kas vajadzīgs, lai pieņemtu jaunu ilgāka termiņa tiesisko regulējumu, un vienlaikus nodrošinātu pamattiesību, tostarp tiesību uz privātumu un personas datu aizsardzību, ievērošanu.

Komisija ir apņēmusies iesniegt priekšlikumus par digitālo pakalpojumu tiesisko regulējumu, kam būtu ietekme uz cīņu pret tiešsaistes materiāliem, kuri saistīti ar seksuālu vardarbību pret bērniem. **Digitālo pakalpojumu tiesību aktu** kopums, kas jāierosina līdz 2020. gada beigām²⁹, precizēs un uzlabos atbildības un drošības noteikumus par digitālajiem pakalpojumiem. Šajā saistībā Komisija apsvērs nepieciešamību novērst šķēršļus brīvprātīgām darbībām, ko veic, lai apkarotu starpnieku piedāvātu nelikumīgu saturu, preces vai pakalpojumus tiešsaistē, jo īpaši attiecībā uz tiešsaistes platformu pakalpojumiem.

Komisija uzskata, ka cīņai pret seksuālu vardarbību pret bērniem tiešsaistē ir nepieciešami skaidri **obligāti pienākumi** atklāt seksuālu vardarbību pret bērniem tiešsaistē un ziņot par to, jo tie nodrošinātu lielāku skaidrību un noteiktību gan tiesībaizsardzības iestāžu, gan attiecīgo privātā sektora dalībnieku darbā, ko tie veic, lai cīnītos pret vardarbību tiešsaistē. Tā sāks sagatavot **nozaru tiesību aktus**, lai efektīvāk apkarotu seksuālu vardarbību pret bērniem tiešsaistē, pilnībā ievērojot pamattiesības, tostarp un jo īpaši tiesības uz vārda brīvību, personas datu aizsardzību un privātumu. Svarīgi šo tiesību aktu elementi būs pārskatatbildības un pārredzamības nodrošināšanas mehānismi, kuros varētu iesaistīt 6. iniciatīvā minēto centru.

Svarīga ir arī **Eiropola regula**³⁰, kas nosaka Eiropola darbības jomu³¹. Komisija savā 2020. gada darba programmā paziņoja par tiesību akta priekšlikumu **Eiropola pilnvaru**

²⁸ [Direktīva \(ES\) 2018/1972](#) par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi (OV L 321, 17.12.2018.). Šī direktīva paplašina E-privātuma direktīvas darbības jomu, iekļaujot tajā “over-the-top” (OTT) starppersonu sakaru pakalpojumus, piemēram, ziņojumapmaiņas pakalpojumus un e-pastu. E-privātuma direktīvā nav juridiskā pamata satura un informācijas par datu plūsmu brīvprātīgai apstrādei ar mērķi atklāt seksuālu vardarbību pret bērniem. Pakalpojumu sniedzēji var ar šādiem pasākumiem ierobežot tiesības uz konfidencialitāti tikai tad, ja tie pamatojas uz valsts tiesību aktu, kas atbilst direktīvas 15. panta prasībām (samērīgums utt.). Ja šādu tiesību aktu nav, šiem pakalpojumu sniedzējiem, kas apstrādā saturu vai informāciju par datu plūsmu, nav juridiska pamata piemērot pasākumus seksuālas vardarbības pret bērniem atklāšanai.

²⁹ Komisija 2020. gada 2. jūnijā sāka [atklātu sabiedrisko apspriešanu](#) par digitālo pakalpojumu tiesību aktu kopumu.

³⁰ [Regula \(ES\) 2016/794](#) par Eiropas Savienības Aģentūru tiesībaizsardzības sadarbībai (Eiropolu) (OV L 135, 24.5.2016.). Būtiska ir arī [Eurojust regula](#) (Regula (ES) 2018/1727 par Eiropas Savienības Aģentūru tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās (Eurojust) (OV L 295, 21.11.2018., 138. lpp.)).

³¹ Šajā saistībā svarīga ir arī:

- 2016. gada 27. aprīļa [Regula \(ES\) 2016/679](#) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016.), jo īpaši tās 6. un 23. pants, kā arī 50. apsvēruma,
- 2018. gada 14. novembra [Direktīva \(ES\) 2018/1808](#), ar ko, ņemot vērā mainīgos tirgus apstākļus, groza Direktīvu 2010/13/ES par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva) (OV L 303, 28.11.2018.), un ar ko ir ieviesti jauni noteikumi, kuri paredz, ka platformām ir jārīkojas atbildīgi attiecībā uz trešās personas saturu, ko tās mitina, lai labāk aizsargātu

stiprināšanai, lai uzlabotu policijas operatīvo sadarbību. Tā kā pret bērniem vērstās seksuālās vardarbības problēma strauji aug, Eiropola spējas sniegt atbalstu ir kļuvušas **ierobežotas**. Turklāt Eiropola spēju atbalstīt dalībvalstis **mazina tā nespēja saņemt personas datus tieši no privātā sektora**, kura infrastruktūru ļaunprātīgi izmanto noziedzīgu nodarījumu izdarītāji, lai mitinātu materiālus, kas saistīti ar seksuālu vardarbību pret bērniem, un dalītos ar tiem. Eiropas Komisija sīkāk vērtēs šos jautājumus gaidāmajā **Eiropola pilnvaru pārskatīšanas dokumentā**, ko plānots pieņemt 2020. gada 4. ceturksnī.

Šīs iespējamās tiesību aktu izmaiņas būs **saskanīgas** ar ES politiku seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanai, un tām būtu jānodrošina tiesiskais regulējums, kas dod iespēju un palīdz attiecīgajām ieinteresētajām personām **novērst, atklāt, ziņot un efektīvi rīkoties, lai aizsargātu bērnus** visos seksuālas vardarbības pret bērniem gadījumos.

Galvenās darbības.

- ⇒ *Pirmajā posmā Komisija **prioritārā kārtā** ierosinās nepieciešamos tiesību aktus, lai nodrošinātu, ka elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzēji pēc 2020. gada decembra var turpināt īstenot savu pašreizējo brīvprātīgo praksi, lai savās sistēmās atklātu seksuālu vardarbību pret bērniem.*
- ⇒ *Otrajā posmā — līdz 2021. gada 2. ceturksnim — Komisija ierosinās tiesību aktus, kas nepieciešami, lai efektīvi apkarotu pret bērniem vērstu seksuālu vardarbību tiešsaistē, tajos iekļaujot prasību, kura paredz, ka attiecīgiem tiešsaistes pakalpojumu sniedzējiem ir jāatklāj zināmie materiāli, kas saistīti ar seksuālu vardarbību pret bērniem, un par šiem materiāliem jāziņo publiskajām iestādēm.*

3. Noteikt tiesību aktu nepilnības, paraugpraksi un prioritārās darbības

Transponēšanas pasākumos, par kuriem dalībvalstis ir paziņojušas Komisijai, ir ietverti pasākumi, kas nav konkrēti prasīti Direktīvā par seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanu, bet ko dalībvalstis ir uzskatījušas par nepieciešamiem cīņā pret seksuālu vardarbību pret bērniem³². Tas liek domāt, ka varētu būt svarīgi jautājumi, kuriem direktīvā **nav pievērsta pietiekama uzmanība**. Komisija 2019. gada septembrī sasauca ekspertu darbsemināru, lai iegūtu vairāk informācijas par šīm iespējamām tiesību aktu nepilnībām, un secināja, ka ir jāveic turpmāks darbs, lai savāktu papildu pierādījumus.

Tā kā direktīvu pieņēma 2011. gadā, būtu jānovērtē arī tās **praktiskā īstenošana** atbilstīgi tādiem kritērijiem kā, piemēram, efektivitāte, lietderīgums, piemērotība, saskanība un ES pievienotā vērtība. Šajā novērtējumā jo īpaši būtu jāņem vērā šo noziegumu **tiešsaistes aspekti**, ja pastāv šaubas par to, vai pašreizējais regulējums vēl ir **piemērots mērķim pēc deviņiem gadiem**, kuros ir notikušas būtiskas tehnoloģiskas izmaiņas un dalīšanās ar saturu tiešsaistē ir strauji vērsusies plašumā. Pateicoties tehnoloģijām, noziedzīgu nodarījumu izdarītāji tagad var vieglāk nekā jebkad agrāk sazināties ar bērniem, izplatīt ar vardarbību saistītus attēlus, slēpt savu identitāti un peļņu un slepus sadarboties cits ar citu, lai izvairītos no atbildības un izdarītu turpmākus noziegumus³³.

sabiedrību no konkrēta nelikumīga vai kaitīga satura (tostarp materiāla, kas saistīts ar seksuālu vardarbību pret bērniem) izplatīšanas.

³² Piemēram, pasākumi, ar kuriem pilnvaro darba devējus profesijās, kas paredz tiešu un regulāru saskarsmi ar bērniem, pirms pretendentu pieņemšanas darbā pieprasīt informāciju par viņu sodāmību.

³³ [ECPAT.org - What we do](https://www.ecpat.org/what-we-do), piekļūts 2020. gada 5. aprīlī.

Turklāt likumpārkāpēji izmanto aizvien sarežģītākas tehnoloģijas un tehniskās iespējas, tostarp **šifrēšanu** un **anonimitāti** (piemēram, dalās ar vienādranga datnēm un izmanto tumšo tīklu). Šī noziedzīgā rīcība rada problēmas sabiedrībai kopumā un jo īpaši tiesībaizsardzības iestādēm, kad tās pilda savu uzdevumu aizsargāt sabiedrību³⁴.

Nemot vērā iepriekš minēto, Komisija prioritārā kārtā sāks **pētījumu, lai noteiktu nepilnības tiesību aktos un to īstenošanā, paraugpraksi un prioritāros pasākumus ES līmenī**, novērtējot:

- vai pašreizējie ES tiesību akti risina **jautājumus, kuru dēļ tie tika ieviesti**, un
- vai saistībā ar šiem noziegumiem ir kādi **jauni jautājumi**, kurus pašreizējie tiesību akti risina **tikai daļēji vai vispār nerisina**.

Pētījumā tiks ņemts vērā darbs, ko pašlaik veic **ES Padome**, lai nodrošinātu, ka tiek efektīvi īstenoti tās 2019. gada oktobra secinājumi par seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanu, un kā rezultātā varētu tikt izveidoti vai atjaunināti valstu rīcības plāni, lai saskaņotu rīcību valstu līmenī. Tajā tiks ņemta vērā arī **Eiropas Parlamenta** 2019. gada novembra rezolūcija³⁵, Eiropas Parlamenta 2017. gada decembra ziņojums par Direktīvas par seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanu transponēšanu³⁶ un Eiropas Padomes Lansarotes komitejas darbs³⁷.

Galvenā darbība.

⇒ *Komisija līdz 2020. gada beigām sāks plašu pētījumu, lai noteiktu tiesību aktu nepilnības, paraugpraksi un prioritārās darbības ES līmenī cīņā pret seksuālu vardarbību pret bērniem tiešsaistē un bezsaistē.*

II. STIPRINĀT TIESĪBAIZSARDZĪBAS IESTĀŽU REAKCIJU UN UZLABOT VISU IEINTERESĒTO PERSONU SADARBĪBU

Seksuāla vardarbība pret bērniem ir jāapkaro daudzās frontēs, arī sabiedrībā kopumā. Reālu progresu var panākt tikai tad, ja tiek pastiprināts darbs saistībā ar prevenciju, ziņošanu, lietas nodošanu izskatīšanai, izmeklēšanu, aizsardzību un identificēšanu, ārstēšanu un turpmākiem pasākumiem katrā atsevišķā gadījumā. Sociālajiem dienestiem, veselības aprūpes speciālistiem, akadēmiķiem, pētniekiem, pedagogiem, tiesu varai, tiesībaizsardzības iestādēm, bērniem, ģimenēm, NVO, plašsaziņas līdzekļiem un plašākai sabiedrībai – katram ir sava loma patiesā daudznozaru pieejā ar daudzu ieinteresēto personu līdzdalību.

4. Stiprināt tiesībaizsardzības iestāžu pasākumus valstu un ES līmenī

Lai apkarotu seksuālu vardarbību pret bērniem, nepieciešama **kompetenta un visaptveroša** tiesībaizsardzības iestāžu reakcija gan valstu, gan Eiropas līmenī. Kā uzsvērts 2020. gada maija atvēršanas plānā³⁸, **Covid-19** krīze ir izgaismojusi nepieciešamību uzlabot

³⁴ Eiropols, [Internet Organised Crime Threat Assessment \(IOCTA\) 2019](#); *Independent Inquiry into Child Sexual Abuse* (Neatkarīga izmeklēšana par seksuālu vardarbību pret bērniem), [The Internet Investigation Report 2020](#); *Virtual Global Taskforce Online Child Sexual Exploitation* (Virtuāla pasaules mēroga darba grupa bērnu seksuālas izmantošanas tiešsaistē apkarošanai), [2019 Environmental Scan](#).

³⁵ 2019. gada 26. novembra [Eiropas Parlamenta rezolūcija](#) par bērnu tiesībām saistībā ar ANO Konvencijas par bērna tiesībām 30. gadadienu, 2019/2876(RSP).

³⁶ [Eiropas Parlamenta Ziņojums par to, kā tiek īstenota Direktīva 2011/93/ES](#), 2017. gada decembris.

³⁷ <https://www.coe.int/en/web/children/lanzarote-committee>.

³⁸ “Eiropas lielā stunda – jāatjaunojas un jāsigatavo ceļš nākamajai paaudzei”, [COM\(2020\) 456](#).

tiesībaizsardzības un tiesu iestāžu **digitālās spējas**, lai tās saglabātu spēju efektīvi aizsargāt iedzīvotājus.

Dalībvalstu tiesībaizsardzības aģentūru, kuras risina seksuālas vardarbības pret bērniem jautājumus, struktūra ir atšķirīga. Lai nodrošinātu bērnu aizsardzību dalībvalsts robežās un ārpus tām, ir svarīgi, lai dalībvalstis varētu paļauties uz **specializētām** valsts policijas struktūru **vienībām, kuras ir pienācīgi aprīkotas un kurās ir labi apmācīti darbinieki**. Reaģējot uz neseno liela mēroga lietu skaita pieaugumu, vairākas dalībvalstis ir izvēlējušās palielināt to darbinieku skaitu, kuri strādā seksuālas vardarbības pret bērniem novēršanā un apkarošanā, ko Komisija vērtē ļoti atzinīgi.

Dalībvalstīm būtu jāapsver iespēja šajās vienībās izveidot valsts **cietušo identifikācijas** grupas. Ja šādas grupas jau pastāv, dalībvalstīm būtu jāapsver iespēja paplašināt valsts līmeņa spējas, izveidojot attiecīgas reģionālās un vietējās grupas.

Lai efektīvi apkarotu šos noziegumus, dalībvalstīm vajadzētu arī būt iespējai piedalīties **ES un starptautiskos sadarbības pasākumos bērnu identificēšanai**, izmantojot Eiropola Eiropas Kibernoziedzības apkarošanas centru (EC3) vai Starptautisko bērnu seksuālas izmantošanas (ICSE) datubāzi, ko mitina Interpols. Līdzekļos, ko katra dalībvalsts piešķir seksuālas vardarbības pret bērniem draudu apkarošanai, būtu jāņem vērā arī valsts spēja atbalstīt starptautisko sadarbību šajā jomā.

Seksuālas vardarbības pret bērniem gadījumi, jo īpaši tie, kas saistīti ar digitāliem materiāliem, reti aprobežojas tikai ar vienu dalībvalsti. Tāpēc papildus valstu izlūkdatu datubāzu uzturēšanai dalībvalstīm būtu jāveic ieguldījums atbilstošu izlūkdatu **sistemātiskā** novirzīšanā **Eiropolam** kā centrālajam **ES kriminālās informācijas centram**, lai sniegtu savstarpēju atbalstu pārrobežu lietu risināšanā³⁹.

Lai efektīvi apkarotu seksuālu vardarbību pret bērniem, ir nepieciešamas arī **jaunākās tehniskās iespējas**. Dažām valstu izmeklēšanas komandām nav nepieciešamo zināšanu un/vai rīku, piemēram, lai daudzos konfiscētos fotoattēlos vai videoklipos atklātu materiālus, kas saistīti ar seksuālu vardarbību pret bērniem, noteiktu cietušo vai likumpārkāpēju atrašanās vietu vai veiktu izmeklēšanu tumšajā tīklā vai vienādranga tīklos. Lai **palīdzētu valstīm attīstīt savas spējas nolūkā neatpalikt no tehnoloģiju attīstības**, Komisija piešķir finansējumu dalībvalstīm no **Iekšējās drošības fonda** (IDF — policija)⁴⁰. Turklāt Komisija piešķir līdzekļus no **IDF policijas komponenta** arī, izmantojot Savienības darbības, kas ietver, piemēram, uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus un iepirkumus par **tiešsaistē un bezsaistē** veiktas seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanu⁴¹. **Jauns uzaicinājums iesniegt priekšlikumus** seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanas jomā tiks izsludināts **2020. gada beigās**. Komisija arī finansē pamatprogrammas “**Apvārsnis 2020**” **pētniecības** projektus, lai palīdzētu attīstīt valstu spējas (tiesībaizsardzības un citās jomās) apkarot seksuālu vardarbību pret bērniem⁴². Turpmāki uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus cīņai pret

³⁹ Pārrobežu lietās var būt nepieciešams *Eurojust* atbalsts. Ir svarīgi arī, lai tiesu iestādes tiktu apmācītas izskatīt lietas, kas saistītas ar seksuālu vardarbību pret bērniem, tostarp saņemtu apmācību par šīs problēmas tiešsaistes aspektiem.

⁴⁰ Plašāka informācija ir pieejama [šeit](#).

⁴¹ 2018. gadā izsludinātā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus ietvaros tika finansēti tādi projekti kā [AviaTor](#), [4NSEEK](#) un [VERBUM SAT](#).

⁴² Projektu piemēri: [ASGARD](#), [GRACE](#), [LOCARD](#) un [INSPECTr](#).

šiem noziegumiem tiks izsludināti jaunās pētniecības un inovāciju pamatprogrammas “**Apvārsnis Eiropa**” ietvaros⁴³.

Slepenu tiešsaistes izmeklēšanas metožu izmantošana ir būtiska, lai iefiltrētos tīklos, kas noslēpti ar šāda veida tehnoloģijām. Šīs metodes ir ļoti efektīvi palīdzējušas izprast likumpārkāpēju izturēšanos un mijiedarbību tiešsaistes pakalpojumu sniedzēju piedāvātajos kanālos un galu galā ir atvieglojušas šo likumpārkāpēju izmantoto sakaru kanālu slēgšanu, kā arī viņu kriminālvajāšanu. Aizvien svarīgāka ir tiesībaizsardzības iestāžu spēja šajās vietās efektīvi **iefiltrēties** īpaši bīstamās likumpārkāpēju tiešsaistes grupās. To var izdarīt, izmantojot vairākas atšķirīgas metodes, kuras pašlaik ir pieejamas tikai nelielam skaitam dalībvalstu un partneru ārpus ES. Būtu jāapsver iespēja padarīt šo iespēju pieejamu visā ES, lai efektīvāk vērstos pret šiem likumpārkāpējiem neatkarīgi no citiem partneriem. ES vērtībām un pamattiesībām ir jāpaliek visu turpmāko pasākumu centrā.

Eiropols izveidos **Inovācijas centru un laboratoriju**⁴⁴, lai atvieglotu dalībvalstu piekļuvi ES līmenī izstrādātajiem tehniskajiem rīkiem un zināšanām. Šī iniciatīva arī ļaus apzināt dalībvalstu vajadzības digitālās izmeklēšanas problēmu risināšanā un tādējādi palīdzēs noteikt ES finansējuma piešķirumu pētniecībai, inovācijai un policijas spēju attīstīšanai.

Inovācijas centrs un laboratorija vēl vairāk atvieglos dalībvalstu piekļuvi **Eiropola Eiropas kibernetizācijas apkarošanas centra (EC3)** resursiem un pieredzei. Kopš EC3 izveides tam ir bijusi liela nozīme, atbalstot dalībvalstis cīņā pret seksuālu vardarbību pret bērniem. Šis atbalsts ir sniegts dažādos veidos, piemēram:

- EC3 ir sniedzis ieguldījumu **cietušo identificēšanā** kopš 2014. gada. Sadarbības pasākumi ar dalībvalstīm un partneriem, ar kuriem noslēgti darbības nolīgumi, Eiropola cietušo identifikācijas darba grupās⁴⁵ un dažādu izmeklēšanas metožu, tostarp ICSE datubāzes, izmantošana ir ļāvuši identificēt **gandrīz 360 bērnus un 150 likumpārkāpējus**;
- Eiropols (bieži sadarbībā ar **Eurojust**) ir palīdzējis koordinēt daudzas **veiksmīgas izmeklēšanas**⁴⁶;
- katru gadu saskaņā ar **ES politikas ciklu**, izmantojot Eiropola atbalstīto **EMPACT** cīņai pret smagu un starptautisku organizēto noziedzību, tiek īstenoti īpaši operatīvie rīcības plāni (ORP) seksuālas vardarbības pret bērniem un bērnu seksuālas izmantošanas apkarošanai⁴⁷;
- Eiropols ir palīdzējis vākt, apkopot un publicēt tādus ziņojumus kā **smagās un organizētās noziedzības draudu novērtējuma (SOCTA)**⁴⁸ un **interneta organizētās noziedzības draudu novērtējuma (IOCTA)**⁴⁹ ziņojumi, kuros ietvertas īpašas sadaļas par cīņu pret seksuālu vardarbību pret bērniem;

⁴³ [Šeit](#) atradīsiet piemēru uzaicinājumam iesniegt priekšlikumus pētniecības jomā (atvērts līdz 2020. gada 22. augustam).

⁴⁴ Kā tika apspriests [Tieslietu un iekšlietu padomē 2019. gada 7. un 8. oktobrī](#).

⁴⁵ Plašāka informācija ir pieejama Eiropola [27.5.2019.](#) un [25.10.2019.](#) paziņojumos presei.

⁴⁶ Skatīt, piemēram, Eiropola [12.3.2020.](#), [31.3.2020.](#) un [21.4.2020.](#) paziņojumus presei, kā arī [Eurojust 2019. gada pārskatu](#), piemēram, 13. lpp.

⁴⁷ 2017. gada maijs, [Padomes secinājumi par ES prioritāšu noteikšanu cīņai pret organizētu un smagu starptautisku noziedzību laikposmā no 2018. līdz 2021. gadam](#).

⁴⁸ Jaunākais SOCTA ziņojums ir pieejams [šeit](#).

⁴⁹ Jaunākais IOCTA ziņojums ir pieejams [šeit](#).

- Eiropols ir sadarbojies arī ar saviem starptautiskajiem partneriem, lai vecākiem un aprūpētājiem sniegtu padomus par drošību tiešsaistē⁵⁰ nolūkā palīdzēt bērniem būt drošībā tiešsaistē Covid-19 krīzes laikā, kā arī izdod trīs iknedēļas izlūkdatu pārskatus konkrētām auditorijām⁵¹.

Galvenā darbība.

⇒ Eiropols izveidos **Inovācijas centru un laboratoriju**, un Komisija nodrošinās **finansējumu**, lai palīdzētu attīstīt **valstu spējas iet kopsolī ar tehnoloģiju attīstību un nodrošināt tiesībaizsardzības iestāžu efektīvu reakciju uz šiem noziegumiem.**

5. Dot dalībvalstīm iespēju labāk aizsargāt bērnus, izmantojot prevenciju

Daži no tiem direktīvas par seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanu pantiem, kuru pilnīga īstenošana dalībvalstīs ir aizkavējusies vairāk, paredz ieviest **preventīvas programmas**⁵², kurās jārikojas dažādām ieinteresētajām personām.

Attiecībā uz prevenciju, kas vērsta uz (iespējamiem) likumpārkāpējiem, dalībvalstu grūtības ir saistītas ar programmām **visos posmos**: pirms persona pārkāpj likumu pirmo reizi, kriminālprocesa laikā vai pēc tā, laikā, kad persona atrodas cietumā, un laikā, kad persona ir atbrīvota no ieslodzījuma.

Pētījumu par to, kas mudina personas pārkāpt likumu, **ir maz, un tie ir sadrumstaloti**, un **saziņa starp speciālistiem un pētniekiem ir minimāla.**

- Pašreizējais **pētījumu trūkumus** apgrūtina efektīvu programmu **izstrādi un ieviešanu** visos posmos. Nedaudzās programmas, kas ir ieviestas⁵³, **reti tiek vērtētas**, lai noteiktu to efektivitāti.
- Turklāt dažādu veidu **speciālisti** šajā jomā (piemēram, atbildīgās iestādes, kas nodrošina preventīvās programmas cilvēkiem, kuri baidās, ka viņi varētu pārkāpt likumu, valsts iestādes, kas atbild par preventīvajām programmām cietumos, NVO, kuras piedāvā preventīvas programmas, lai atbalstītu dzimumnoziedznieku reintegrāciju kopienā) savā starpā **nesazinās pietiekami** par programmu efektivitāti, tostarp **gūtajām atziņām un paraugpraksi.**

Lai novērstu šīs grūtības, Komisija strādās ar mērķi izveidot **prevencijas tīklu**, kurā būtu apvienoti atbilstoši un plaši pazīstami **speciālisti un pētnieki**, lai palīdzētu dalībvalstīm ieviest **izmantojamus, rūpīgi izvērtētus un efektīvus** preventīvos pasākumus ar mērķi samazināt seksuālas vardarbības pret bērniem izplatību ES un **atvieglot paraugprakses apmaiņu**. Konkrētāk, tīkls:

1. nodrošinātu pozitīvas mijiedarbības ciklu starp pētniecību un praksi:

- pētnieki nodrošinātu speciālistus ar **zinātniski pārbaudītām** iniciatīvām, un speciālisti sniegtu pētniekiem **pastāvīgas atsauksmes** par preventīvajām iniciatīvām,

⁵⁰ Plašāka informācija ir pieejama [šeit](#).

⁵¹ Citas svarīgas ES līmeņa iniciatīvas bērnu aizsardzībai Covid-19 pandēmijas laikā ir, piemēram, [Betterinternetforkids.eu Covid-19 kampaņa](#).

⁵² It īpaši 22., 23. un 24. pants. Sīkāku informāciju skatīt [Komisijas ziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei "Novērtējums par dalībvalstu veiktajiem pasākumiem, lai izpildītu 2011. gada 13. decembra Direktīvu 2011/93/ES par seksuālas vardarbības pret bērniem, bērnu seksuālas izmantošanas un bērnu pornogrāfijas apkarošanu"](#), COM(2016) 871 final.

⁵³ Pārskats par ES un trešo valstu preventīvajām programmām ir sniegts darbā *Di Gioia, R., Beslay, L. (2018. gads), Fighting child sexual abuse: prevention policies for offenders – Inception Report*, EUR 29344 EN, doi:10.2760/48791.

lai turpinātu nostiprināt pierādījumu bāzi. Tīkla darbā tiktu iekļauta arī **cietušo perspektīva** un viedokļi;

- lai gan tīkla darbs aptvertu visas jomas, kas saistītas ar seksuālas vardarbības pret bērniem novēršanu, īpaši liela uzmanība tajā būtu pievērsta **preventīvām programmām likumpārkāpējiem un cilvēkiem, kuri baidās, ka viņi varētu pārkāpt likumu**, jo tieši šajā jomā dalībvalstis saskaras ar vislielākajām problēmām;
 - ir zināms, ka ne visiem likumpārkāpējiem ir pedofiliskas tieksmes⁵⁴ (citi motīvi likuma pārkāpšanai ir, piemēram, izmantošana finansiāla labuma gūšanai) un ne visi, kam ir pedofiliskas tieksmes, kļūst par likumpārkāpējiem (daži cilvēki meklē palīdzību, lai tiktu galā ar savām pedofiliskajām tieksmēm). Ir nepieciešami pamatīgi **pētījumi**, lai izprastu **procesu**, kā persona nonāk līdz likuma pārkāpšanai, tostarp **riska faktorus un izraisītājfaktorus**. Daži statistikas dati liecina, ka gandrīz 85 % no tiem, kas skatās uz attēliem, kuros redzama seksuāla vardarbība pret bērniem, arī fiziski vardarbīgi izturas pret bērniem⁵⁵. Ar bērnu seksuālu izmantošanu saistītu materiālu aplūkošana arī ir noziedzīgs nodarījums, kas rada pieprasījumu pēc jauniem materiāliem un tādējādi arī jaunu fizisku vardarbību⁵⁶;
 - tīkls izmantotu **zinātnisku pieeju** prevencijai. Lai gan izplatības datu ir maz, pētījumi liecina, ka apmēram 3 % vīriešu varētu būt pedofiliskas tieksmes. Speciālisti norāda, ka **problēmas novēršana tās saknē**, atzīstot šo nepatīkamo faktu un ieviešot preventīvus pasākumus, ir visefektīvākais veids, kā aizsargāt cietušos un samazināt tiesībsargāšanas iestāžu darba slodzi;
2. atbalstītu dalībvalstu centienus veicināt informētību, veidojot mērķorientētas **plašsaziņas līdzekļu kampaņas** un **apmācības** materiālus:
- tas atvieglotu informācijas apmaiņu par **apmācības materiāliem un spēju veidošanu** un apkopotu **paraugprakses piemērus**, lai iedvesmotu **plašsaziņas līdzekļu kampaņas** un apmācību dalībvalstīs. Tas palīdzētu **izvairīties** no centienu **dublēšanās**, piemēram, atvieglojot citās dalībvalstīs izstrādāto materiālu pielāgošanu un tulkošanu atbilstoši valsts kontekstam;
 - Komisija ar tīkla atbalstu arī sāktu un atbalstītu **informētības uzlabošanas kampaņas**, lai palīdzētu informēt bērnus, vecākus, aprūpētājus un pedagogus par riskiem un preventīvajiem mehānismiem un procedūrām. Tās tiktu izstrādātas kopā ar tīklu;
 - ir jānodrošina **preventīvi pasākumi organizācijām, kas strādā ar bērniem**, — sporta centriem un klubiem, reliģiskām institūcijām, veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējiem, skolām un ārpusklases nodarbību nodrošinātājiem —, lai **veicinātu izpratni** un informētu tās par veidiem, kā novērst vardarbību, piemēram, nodrošinātu mērķorientētu **apmācību**⁵⁷, pārliecinātos, ka tās ir ieviesušas atbilstošas procedūras un izmanto savas ES tiesību aktos paredzētās likumīgās pilnvaras pieprasīt informāciju no sodāmības reģistriem starptautiskā mērogā, izmantojot Eiropas

⁵⁴ Pašnovērtējuma aptaujā, kurā piedalījās 1978 jauni pieauguši vīrieši no Zviedrijas, 4,2 % ziņoja, ka viņi ir aplūkojuši materiālus, kas saistīti ar seksuālu vardarbību pret bērniem ([Seto un citi, 2015. gads](#)). Citā pašnovērtējuma aptaujā, kurā piedalījās 8718 pieauguši vīrieši Vācijā, 2,4 % respondentu ziņoja, ka izmanto minētos materiālus ([Dombert un citi, 2016. gads](#)).

⁵⁵ <https://childrescuecoalition.org/the-issue/>.

⁵⁶ *The Atlantic*, [I, Pedophile](#), David Goldberg, 2013. gada 26. augusts.

⁵⁷ Sk., piemēram, ES programmu izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta atbalstam Eiropā [“Erasmus+”](#).

Sodāmības reģistru informācijas sistēmu⁵⁸. Šai ļoti efektīvajai ES sistēmai ir izšķirīga nozīme seksuālas vardarbības novēršanā, jo tā dod iespēju, pieņemot darbā personu, kam būs jāveic profesionālas vai organizētas brīvprātīgas darbības, kuras ietver tiešu un regulāru saskarsmi ar bērniem, pārbaudīt personas iepriekšējo darbību, lai pārliecinātos par tās iespējamo sodāmību. Visu nozaru profesionāļi, kuri varētu nonākt saskarē ar bērniem, ir jāapmāca un jāapgādā ar instrumentiem iespējamās seksuālas vardarbības **novēršanai un** šādas vardarbības agrīnu pazīmju **atklāšanai**, kā arī atbilstošai mijiedarbībai ar bērniem un viņu ģimenēm, kuras pamatā būtu bērna konkrētās vajadzības un intereses. Tas ietver arī **tiesībaizsardzības iestādes un tiesu iestādes**, kur cietušie bērni ir iesaistīti kriminālizmeklēšanā pret varmākām. Ģimenēm un aprūpētājiem, profesionāļiem un plašākai sabiedrībai ir jāsaprot šo noziegumu nopietnība un postošā ietekme uz bērniem un ir jāsaņem atbalsts, kas vajadzīgs, lai ziņotu par šiem noziegumiem un atbalstītu cietušos bērnus. Tam nepieciešama **specializēta informācija, plašsaziņas līdzekļu kampaņas un apmācība**;

- pašiem bērniem ir jābūt **zināšanām un rīkiem**, kas varētu palīdzēt viņiem nesaskarties ar vardarbību, ja tas iespējams (piemēram, zināšanām par to, kā droši lietot tīmekli), un viņi ir jāinformē, ka noteikta uzvedība nav pieņemama. Komisijas finansēts drošāka interneta centru tīkls⁵⁹ veicina izpratni par drošību tiešsaistē un ar palīdzības dienestu un uzticības tālrunu starpniecību sniedz informāciju, resursus un palīdzību par plašu digitālās drošības tēmu klāstu, tostarp iedraudzināšanu un sekstingu⁶⁰. Citi piemēri, kā to izdarīt, ir Eiropas Padomes kampaņa “One in Five”⁶¹ un Eiropola iniciatīva “#SayNo”⁶². Ja notiek vardarbība, bērniem ir **jājūtas drošiem un spējīgiem** runāt, reaģēt un ziņot⁶³ pat tad, ja varmāka ir viena no viņu uzticības personām (t. i., vardarbību veic tuvinieki vai citi cilvēki, kurus viņi pazīst un kuriem uzticas), kā tas bieži notiek. Viņiem arī jāvar piekļūt drošiem, pieejamiem un vecumam atbilstošiem kanāliem, pa kuriem bez bailēm ziņot par vardarbību. Preventīvajos pasākumos ir jāņem vērā arī **īpašie apstākļi un vajadzības, kas ir dažādām bērnu grupām**, kuras ir īpaši pakļautas seksuālas vardarbības riskam, piemēram, bērniem ar invaliditāti⁶⁴, bērniem migrantiem (jo īpaši nepavadītiem nepilngadīgajiem) un bērniem, kas ir cilvēku tirdzniecības upuri (lielākā daļa no tiem ir meitenes).

Mērķis ir tīklu sadalīt **darba grupās**, kas atvieglos paraugprakses apmaiņu un ar konkrētām iniciatīvām saistīto darbu, kurā paredzēts iegūt taustāmus rezultātus. Darba grupas varētu veidot **pa prakses jomām** (t. i., pa profesionālās darbības jomām, piemēram, veselības aprūpes speciālisti, sociālie darbinieki, izglītības speciālisti, tiesībaizsardzības iestādes, tiesu iestādes, ieslodzījuma vietu iestādes, politikas veidotāji un pētnieki) un **pa programmām** (t. i., pēc preventīvās programmas mērķgrupas veida, piemēram, likumpārkāpēji un cilvēki, kas baidās, ka viņi varētu pārkāpt likumu, vai pēc apmācības un izpratnes veicināšanas programmām, kas paredzētas bērniem, ģimenēm un kopienai).

⁵⁸ Eiropas sodāmības reģistru informācijas sistēma (ECRIS). Plašāka informācija ir pieejama [šeit](#).

⁵⁹ Plašāka informācija ir pieejama [šeit](#).

⁶⁰ Skatīt, piemēram, informāciju par Īrijas Drošāka interneta centru [šeit](#).

⁶¹ Plašāka informācija ir pieejama [šeit](#).

⁶² Plašāka informācija ir pieejama [šeit](#).

⁶³ Gaidāmais [Digitālās izglītības rīcības plāns](#) pievērsīsies arī jautājumam par seksuālu vardarbību pret bērniem tiešsaistē.

⁶⁴ [ES Pamattiesību aģentūras ziņojums](#) “Violence against children with disabilities”, 2015. gads.

Ir svarīgi izvērst darbu, kura mērķis ir novērst seksuālu vardarbību pret bērniem. Krasais seksuālas vardarbības pret bērniem gadījumu skaita pieaugums **ir pārslogojis tiesībsardzības iestādes** ES un pasaulē, atkārtoti apstiprinot speciālistu (tostarp tiesībsardzības iestāžu) vienprātību par to, ka **šo problēmu nav iespējams atrisināt, izmantojot tikai tiesībsardzības pasākumus, un tai nepieciešama koordinēta daudzu dalībnieku rīcība.**

Tīkla mērķis būtu **stiprināt ES spējas** novērst seksuālu vardarbību pret bērniem, un tam būtu **globāls vēriens**, lai izmantotu visas attiecīgās zināšanas **ES un ārpus tās**. Tas arī aktīvi **darbotos tiešsaistē** nolūkā atvieglot dalīšanos tīkla darbā ES un visā pasaulē, lai visas valstis varētu gūt labumu no mūsdienīgiem pētījumiem un pieejām.

Īsumā, prevencijas tīkls dotu iespēju: a) efektīvāk **rīkoties** cīņā pret seksuālu vardarbību pret bērniem (**tiešsaistē un bezsaistē**) ES, b) efektīvāk un lietderīgāk **izmantot ES esošos (ierobežotos) resursus**, kas paredzēti seksuālas vardarbības pret bērniem novēršanai, un c) efektīvāk **sadarboties ar partneriem visā pasaulē**, lai ES varētu gūt labumu no citu valstu zināšanām, nedublējot pasākumus.

Galvenā darbība.

⇒ Komisija **nekavējoties** sāks gatavot prevencijas tīklu ES līmenī, lai veicinātu paraugprakses apmaiņu un palīdzētu dalībvalstīm ieviest **izmantojamus, rūpīgi izvērtētus un efektīvus** preventīvos pasākumus ar mērķi samazināt seksuālas vardarbības pret bērniem izplatību ES.

6. Eiropas centrs seksuālas vardarbības pret bērniem novēršanai un apkarošanai

Komisija sāks darbu, lai, iespējams, izveidotu Eiropas centru seksuālas vardarbības pret bērniem novēršanai un apkarošanai, pamatojoties uz rūpīgu pētījumu un ietekmes novērtējumu. Centrs **sniegtu visaptverošu atbalstu dalībvalstīm** cīņā pret seksuālu vardarbību pret bērniem **tiešsaistē un bezsaistē**, nodrošinot **koordināciju**, lai līdz maksimumam palielinātu resursu izmantošanas efektivitāti un **nepieļautu pasākumu dublēšanos.**

Eiropas Parlaments savā 2019. gada novembra **rezolūcijā**⁶⁵ aicināja izveidot centru, un **dalībvalstis** savos 2019. gada oktobra Padomes secinājumos uzsvēra nepieciešamību pēc **koordinētas pieejas ar daudzu ieinteresēto personu līdzdalību**⁶⁶. Centrs varētu balstīties uz paraugpraksi un atziņām, ko guvuši **līdzīgi centri visā pasaulē**, piemēram, ASV Pazudošo un izmantoto bērnu valsts centrs (NCMEC), Kanādas Bērnu aizsardzības centrs un Austrālijas Bērnu izmantošanas apkarošanas centrs.

Lai nodrošinātu **visaptverošu atbalstu** dalībvalstīm cīņā pret seksuālu vardarbību pret bērniem, centra funkcijas, ņemot vērā arī turpmāku novērtējumu, varētu aptvert **trīs jomas:**

1. **tiesībsardzība:** Eiropols ir viens no galvenajiem dalībniekiem cīņā pret seksuālu vardarbību pret bērniem, it īpaši tāpēc, ka tas analizē un novirza ziņojumus par vardarbību, kas saņemti no ASV. Pamatojoties uz Eiropola nozīmi un pieredzi, centrs varētu sadarboties ar tiesībsardzības aģentūrām ES un trešās valstīs, lai nodrošinātu, ka cietušie tiek identificēti un viņiem tiek sniegta palīdzība pēc iespējas drīz un ka likumpārkāpēji tiek saukti pie atbildības. Tas varētu atbalstīt dalībvalstis, saņemot ziņojumus par seksuālu vardarbību pret bērniem ES no uzņēmumiem, **kas piedāvā savus**

⁶⁵ 2019. gada novembra [rezolūcija saistībā ar ANO Konvencijas par bērna tiesībām 30. gadadienu](#).

⁶⁶ 2019. gada oktobra [Padomes secinājumi par seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanu](#).

pakalpojumus ES, pārliecināties par šo ziņojumu atbilstību un pārsūtīt tos tiesībsardzības iestādēm turpmākai rīcībai. Centrs arī varētu atbalstīt uzņēmumus, piemēram, saskaņā ar ES datu aizsardzības noteikumiem uzturot **vienotu datubāzi** ES par zināmiem materiāliem, kas saistīti ar seksuālu vardarbību pret bērniem, lai atvieglotu to atklāšanu uzņēmumu sistēmās. Turklāt centrs varētu atbalstīt arī tiesībsardzības iestādes, koordinējot un atvieglot ar **palīdzības dienestu** starpniecību konstatēto tiešsaistes materiālu, kas saistīti ar seksuālu vardarbību pret bērniem, izņemšanu.

Centrs varētu darboties saskaņā ar stingriem kontroles mehānismiem, lai nodrošinātu **pārskatatbildību un pārredzamību**. Konkrētāk, centrs varētu palīdzēt nodrošināt, ka saturs netiek izņemts kļūdaini un meklēšanas rīki netiek ļaunprātīgi izmantoti, lai ziņotu par likumīgu saturu (tostarp rīki netiek neatļautā veidā lietoti citiem mērķiem, nevis seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanai), un **saņemt sūdzības** no lietotājiem, kuriem šķiet, ka viņu saturs ir kļūdaini izņemts. Pārskatatbildība un pārredzamība būs vieni no galvenajiem elementiem tiesību aktos, kas minēti 2. iniciatīvas galvenajās darbībās;

2. **prevencija:** pamatojoties uz prevencijas tīkla darbu, centrs varētu palīdzēt dalībvalstīm ieviest **izmantojamus, rūpīgi izvērtētus un efektīvus** daudznozaru preventīvos pasākumus ar mērķi samazināt seksuālas vardarbības pret bērniem izplatību ES, ņemot vērā bērnu atšķirīgo neaizsargātību atkarībā no viņu vecuma, dzimuma, attīstības un konkrētajiem apstākļiem. Tas varētu atvieglot **koordināciju**, lai veicinātu ieguldīto resursu un prevencijas jomā pieejamo zināšanu visefektīvāko izmantošanu visā ES, **izvairoties** no pasākumu **dublēšanās**. Kā **pētījumu un zināšanu savienošanas, attīstīšanas un izplatīšanas centrs**, tas varētu sekmēt un rosināt dialogu starp visām attiecīgajām ieinteresētajām personām un palīdzēt attīstīt **mūsdienīgu pētniecību un zināšanas, tostarp labākus datus**. Tas varētu arī **sniegt** valstu un ES **politikas veidotājiem informāciju** par prevencijas nepilnībām un iespējamiem risinājumiem to novēršanai;
3. **palīdzība cietušajiem:** centrs varētu cieši sadarboties ar valstu iestādēm un pasaules ekspertiem, lai nodrošinātu, ka **cietušie saņem pienācīgu un visaptverošu atbalstu**, kā to prasa Direktīva par seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanu un Cietušo tiesību direktīva^{67, 68}. Tas varētu arī veikt darbu ar mērķi veicināt **paraugprakses apmaiņu** par cietušo bērnu aizsardzības pasākumiem. Tas varētu arī atbalstīt dalībvalstis, **veicot izpēti** (piemēram, par seksuālas vardarbības īstermiņa un ilgtermiņa sekām uz cietušajiem bērniem), lai **sekmētu uz pierādījumiem balstītu** cietušajiem sniegtas palīdzības un atbalsta **politiku**, un darbojoties **kā kompetences centrs**, lai palīdzētu labāk koordinēt pasākumus un izvairītos no to dublēšanās. Centrs arī varētu **atbalstīt cietušos, izņemot viņu attēlus un video**, lai aizsargātu viņu privātumu, tostarp **proaktīvi meklējot** materiālus tiešsaistē un informējot uzņēmumus⁶⁹.

⁶⁷ 2012. gada 25. oktobra [Direktīva 2012/29/ES](#), ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus (OV L 315, 14.11.2012.). Šī direktīva ar vispārējām cietušo tiesībām papildina Direktīvā par seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanu ietvertos īpašos noteikumus par bērniem, kas cietuši no seksuālas vardarbības.

⁶⁸ Lai nodrošinātu saskaņotu pieeju ES cietušo tiesību politikai, centrs varētu arī sadarboties ar cietušo tiesību platformu, kas izveidota saskaņā ar [ES stratēģiju par cietušo tiesībām \(2020.–2025. gads\)](#), COM(2020) 258 final.

⁶⁹ Centrs varētu būt arī cietušo bērnu aizstāvis, kas nodrošina, ka viņi tiek uzklausi un ņemti vērā politikas veidošanā ES un valstīs, un veicina izpratni par bērnu tiesībām un cietušo bērnu vajadzībām.

Centrs varētu **apvienot visas** šajā stratēģijā izklāstītās **iniciatīvas**, ļaujot **efektīvāk sadarboties** publiskajām iestādēm (tostarp tiesībsardzības iestādēm), nozarei un pilsoniskajai sabiedrībai ES un pasaulē, kā arī kļūstot par šajā jomā **kompetentu atsauci struktūru ES**:

- **uz tiesību aktiem vērstas iniciatīvas**: centrs **ar savām zināšanām varētu palīdzēt Komisijai** tās uzdevumā atbalstīt dalībvalstīs Direktīvas par seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanu īstenošanā. Šīs zināšanas, kas ar laiku palielinātos, centram turpinot apzināt nepilnības un paraugpraksi ES un ārpus tās, veicinātu **uz pierādījumiem balstītu Komisijas politiku**, kas varētu nodrošināt arī to, ka ES tiesību akti ir atjaunināti tā, lai nodrošinātu efektīvu reakciju;
- **sadarbība un uz finansējumu vērstas iniciatīvas**: cieši sadarbojoties ar Komisiju, līdzīgiem centriem citās valstīs un globālo aliansi “WePROTECT” nolūkā izbeigt bērnu seksuālu izmantošanu, centrs varētu nodrošināt, ka visām dalībvalstīm ir **tūlītēja un centralizēta piekļuve pasaules paraugpraksi** un ka bērni visā pasaulē var gūt labumu no ES paraugprakses. Centrs arī varētu izmantot **prevencijas tīkla** darba rezultātus un drošāka interneta centru pieredzi.

Komisija cieši sadarbosies ar Eiropas Parlamentu un dalībvalstīm, lai **izpētītu dažādas īstenošanas iespējas**, tostarp iespēju attiecīgā gadījumā centra funkciju izpildei **izmantot esošās struktūras**, lai maksimāli palielinātu centra pievienoto vērtību, efektivitāti un ilgtspēju. Komisija veiks **ietekmes novērtējumu** un nekavējoties sāks pētījumu, lai noteiktu vislabāko turpmāko virzību, tostarp vislabākos finansēšanas mehānismus un juridisko formu, kas šim centram būtu jāizmanto.

Galvenā darbība.

⇒ Komisija **nekavējoties sāks pētījumu**, lai izveidotu Eiropas centru seksuālas vardarbības pret bērniem novēršanai un apkarošanai un **tādējādi nodrošinātu visaptverošu un efektīvu ES reakciju pret seksuālu vardarbību pret bērniem tiešsaistē un bezsaistē.**

7. Stimulēt nozares pasākumus, kas nodrošina bērnu aizsardzību nozares produktos

Noteiktu tiešsaistes pakalpojumu sniedzējiem ir **unikālas iespējas** novērst un **atklāt** seksuālu vardarbību pret bērniem, kas notiek, izmantojot viņu infrastruktūru vai pakalpojumus, **un ziņot** par to.

Pašlaik vairāki uzņēmumi brīvprātīgi atklāj seksuālu vardarbību pret bērniem. NCMEC no šiem uzņēmumiem 2019. gadā vien saņēma gandrīz **17 miljonus** ziņojumu par seksuālu vardarbību pret bērniem⁷⁰. Šie ziņojumi attiecas ne tikai uz vardarbības attēliem un video, bet arī uz situācijām, kas bērniem rada tūlītējas briesmas (piemēram, detalizētas ziņas par norunām tikties, lai veiktu fizisku vardarbību pret bērnu, vai bērna pašnāvības draudi pēc likumpārkāpēja veiktas šantāžas). Gadiem ilgi šie ziņojumi ir bijuši **noderīgi bērnu glābšanā ES no esošās vardarbības**. Tie, piemēram, ir ļāvuši:

- izglābt 11 bērnus — no kuriem daži bija tikai 2 gadus veci —, kurus izmantoja varmāku tīkls Zviedrijā⁷¹;
- veikt līdz šim lielāko operāciju seksuālas vardarbības pret bērniem novēršanai Dānijā⁷²;

⁷⁰ Šeit ir atrodams to uzņēmumu saraksts, kas 2019. gadā iesniedza ziņojumus NCMEC, un katra uzņēmuma iesniegto ziņojumu skaits.

⁷¹ Zviedrijas Kibernetizācijas apkarošanas centrs (SC3), Zviedrijas policija.

- izglābt 9 gadus vecu meiteni Rumānijā, kura vairāk nekā gadu bija cietusi no tēva vardarbības⁷³;
- izglābt 4 gadus vecu meiteni un viņas 10 gadu veco brāli Vācijā, kuri bija cietuši no tēva vardarbības⁷⁴;
- arestēt likumpārkāpēju Francijā, kurš bija iedraudzinājis 100 bērnus, lai no viņiem iegūtu materiālus, kas saistīti ar seksuālu vardarbību pret bērniem⁷⁵;
- izglābt 2 meitenes Čehijā, pret kurām bija vardarbīgi izturējies 52 gadus vecs vīrietis, kas ierakstīja vardarbību un izplatīja to tiešsaistē⁷⁶.

Uzņēmumu centieni atklāt seksuālu vardarbību pret bērniem un ziņot par tiem **būtiski atšķiras**. 2019. gadā viens vienīgs uzņēmums, “Facebook”, nosūtīja gandrīz 16 miljonus ziņojumu (94 % no kopējā skaita tajā gadā), savukārt citi ASV reģistrēti uzņēmumi nosūtīja mazāk nekā 1000 ziņojumu, un daži — mazāk nekā 10 ziņojumus⁷⁷.

Pagājušajā gadā uzņēmums “Facebook” paziņoja par plāniem savā tūlītējās ziņojumapmaiņas pakalpojumā pēc noklusējuma ieviest **pilnīgu šifrēšanu**. Tiek lēsts, ka tad, ja netiks ieviesti papildu pasākumi, tas varētu **vairāk nekā par pusi**⁷⁸ vai **pat par divām trešdaļām**⁷⁹ samazināt kopējo ziņojumu skaitu par seksuālu vardarbību pret bērniem ES (un visā pasaulē), jo pašreiz izmantotie atklāšanas rīki nedarbojas pilnīgi šifrētos sakaros.

Nemot vērā dažu tiešsaistes pakalpojumu būtisko nozīmi tādu materiālu izplatīšanā, kas saistīti ar seksuālu vardarbību pret bērniem, un nozares faktisko un potenciālo nozīmi cīņā pret seksuālu vardarbību pret bērniem, ir būtiski, lai tā **uzņemtos atbildību** par bērnu aizsardzību savos produktos saskaņā ar ES pamattiesībām, tostarp tām, kas attiecas uz privātumu un personas datu aizsardzību.

Komisija 2020. gadā ir sākusi darbu **ES Interneta forumā**, lai atbalstītu nozares centienus apkarot seksuālu vardarbību pret bērniem tiešsaistē. Forums, kurā pulcējas visi ES iekšlietu ministri, lielāko interneta uzņēmumu, Eiropas Parlamenta un Eiropola augsta līmeņa pārstāvji, kopš 2015. gada ir bijis veiksmīgas starpnozaru sadarbības paraugs cīņā pret tiešsaistes saturu, kas saistīts ar terorismu, un tagad tas ir paplašināts, iekļaujot arī cīņu pret seksuālu vardarbību pret bērniem tiešsaistē.

Papildus pastāvīgam atbalstam cīņai pret tiešsaistes saturu, kas saistīts ar terorismu, ES Interneta forums nodrošinās **kopēju telpu, kurā dalīties paraugpraksē un problēmās**, ar kurām saskaras privātā un publiskā sektora dalībnieki, apkarojot seksuālu vardarbību pret bērniem tiešsaistē, lai **palielinātu savstarpējo sapratni un kopā rastu risinājumus**. Tas arī dos iespēju veikt **augsta līmeņa politisko koordināciju**, lai līdz maksimumam palielinātu darbību efektivitāti un lietderību visā ES.

Viena no īpašajām iniciatīvām ES Interneta forumā 2020. gadā ir tehnisko **ekspertu apspriešanās procesa** izveide, lai kartētu un novērtētu iespējamās risinājumus, kas varētu

⁷² [2018 Internet Organised Crime Threat Assessment](#), Eiropols, 32. lpp.

⁷³ Kā ziņojuši Rumānijas plašsaziņas līdzekļi, skatīt [šeit](#) un [šeit](#).

⁷⁴ Kā ziņojusi Vācijas Federālā policija (BKA).

⁷⁵ Kā ziņojusi Francijas policija.

⁷⁶ Kā ziņojusi Čehijas policija.

⁷⁷ Pazudušo un izmantoto bērnu valsts centrs, [2019 Reports by Electronic Service Providers](#).

⁷⁸ Pazudušo un izmantoto bērnu valsts centrs, [End-to-end encryption: ignoring abuse won't stop it](#).

⁷⁹ *The New York Times*, [An Explosion in Online Child Sex Abuse: What You Need to Know](#), 29.9.2019.

⁸⁰ [2019 Internet Organised Crime Threat Assessment](#), Eiropols, 34. lpp.

ļaut uzņēmumiem **atklāt** seksuālas vardarbības pret bērniem gadījumus **pilnīgi šifrētos elektroniskos sakaros un ziņot** par tiem, pilnībā ievērojot pamattiesības un neradot jaunas vājās vietas, ko varētu izmantot noziedznieki. Tehniskie eksperti no akadēmiskajām aprindām, nozares, publiskajām iestādēm un pilsoniskās sabiedrības organizācijām izskatīs iespējamos risinājumus, kas vērsti uz ierīci, serveri un šifrēšanas protokolu un kas varētu nodrošināt elektronisko sakaru privātumu un drošību un bērnu aizsardzību pret seksuālu vardarbību un seksuālu izmantošanu.

Galvenā darbība.

⇒ **ES Interneta forumā** Komisija ir sākusi ekspertu un nozares pārstāvju savstarpējās apspriešanās procesu, lai līdz 2020. gada beigām kartētu un sākotnēji novērtētu iespējamos tehniskos risinājumus, kā **atklāt seksuālu vardarbību pret bērniem pilnīgi šifrētos elektroniskos sakaros un ziņot** par to, un lai pievērstos **regulējuma un darbības problēmām un iespējām cīņā pret šiem noziegumiem.**

8. Uzlabot bērnu aizsardzību pasaulē ar daudzu ieinteresēto personu sadarbību

Seksuāla vardarbība pret bērniem ir **pasaules mēroga problēma**, kas sastopama visās valstīs un sociālajās grupās, un tā notiek **gan bezsaistē, gan tiešsaistē**. Tiek lēsts, ka katru brīdi visā pasaulē vairāk nekā **750 000 ļaundaru tiešsaistē** apmainās ar materiāliem, kas saistīti ar seksuālu vardarbību pret bērniem, tiešraidē straumē vardarbību pret bērniem, iebiedē bērnus, lai iegūtu no viņiem seksuāla rakstura materiālus, vai iedraudzina bērnus, lai nākotnē veiktu seksuālu vardarbību pret viņiem⁸¹.

Nākamajā kartē ir redzamas materiālu, kas saistīti ar seksuālu vardarbību pret bērniem, **parauga** reāllaika lejupielādes noteiktā dienā⁸².

⁸¹ ANO Ģenerālā asambleja, Cilvēktiesību padome, īpašā referenta bērnu tirdzniecības, bērnu prostitūcijas un bērnu pornogrāfijas jautājumos sniegtais [ziņojums](#), 2009. gada 13. jūlijs.

⁸² [Child Rescue Coalition](#), materiālu, kas saistīti ar seksuālu vardarbību pret bērniem, parauga reāllaika lejupielādes 2020. gada 13. jūlijā. Dažādu krāsu punkti apzīmē dažādus tīklus, no kuriem materiāli ir lejupielādēti.

Ir arī pierādījumi, ka likumpārkāpēji **dodas uz trešām valstīm**, lai savā labā izmantotu saudzējošāku tiesisko regulējumu vai mazākas tā izpildes spējas un īstenotu vardarbību, nebaidoties no tiesībaizsardzības iestādēm. Bērnu aizsardzībā svarīga ir spēja prasīt, lai personas, kas izdarījušas seksuālus noziegumus pret bērniem, **reģistrētos** un ievērotu konkrētus nosacījumus, ko pēc atbrīvošanas no cietuma ir noteikusi tiesa vai probācijas dienesti⁸³.

Komisija gadiem ilgi ir atbalstījusi **pasaules mēroga pasākumus** daudzu ieinteresēto personu sadarbības ietvarā⁸⁴, labi apzinoties – **lai sakautu vienu tīklu, ir vajadzīgs cits tīkls**. Viens piemērs ir Komisijas finansētā **ICSE datubāze**, kuru mitina Interpols un kurā ir vairāk nekā 1,5 miljoni attēlu un video, un kura ir palīdzējusi identificēt **20 000 cietušo visā pasaulē**, sadarbojoties vairāk nekā 60 valstīm (un Eiropalam), kas ir piesaistītas minētajai datubāzei⁸⁵. Komisija arī līdzfinansē **INHOPE** palīdzības dienestu tīklu⁸⁶, kurā piedalās vairāk nekā 40 valstu, lai atvieglotu materiālu, kas saistīti ar seksuālu vardarbību pret bērniem un par ko anonīmi ziņojusi sabiedrība, izņemšanu no tiešsaistes⁸⁷. Komisija turpinās atbalstīt pasaules mēroga rīcību, nodrošinot finansējumu, lai uzlabotu starptautisko sadarbību. Konkrētāk, ES turpinās atbalstīt ES un ANO iniciatīvu “Spotlight”⁸⁸, lai novērstu un izskaustu visu veidu vardarbību pret sievietēm un meitenēm piecos pasaules reģionos⁸⁹.

2012. gadā Komisija kopā ar kompetentajām ASV iestādēm nodibināja Globālo aliansi seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanai tiešsaistē⁹⁰, kas apvienoja 54 valstis, lai uzlabotu cietušo aizsardzību, identificētu likumpārkāpējus un sauktu viņus pie atbildības, palielinātu informētību un samazinātu tiešsaistē pieejamos materiālus, kas saistīti ar seksuālu vardarbību pret bērniem. Šī iniciatīva apvienojās ar līdzīgu Apvienotās Karalistes iniciatīvu “WePROTECT”, kas tika izveidota 2014. gadā un sapulcēja kopā valdības ar nozari un NVO. 2016. gadā abas iniciatīvas vienojās apvienot spēkus un izveidot **globālo aliansi “WePROTECT”**, lai izbeigtu bērnu seksuālu izmantošanu tiešsaistē, un tajā pašlaik ietilpst 97 valdības, 32 globāli tehnoloģiju uzņēmumi, 33 pilsoniskās sabiedrības organizācijas un starptautiskās iestādes, kā arī 5 reģionālās organizācijas⁹¹. 2019. gada beigās organizācija

⁸³ Skatīt Direktīvas par seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanu (Direktīvas 2011/93/ES) 43. apsvērumu.

⁸⁴ Piemēram, [alianse nepilngadīgo labākai aizsardzībai tiešsaistē](#) pulcē Eiropas Komisiju, ietekmīgākos IKT un plašsaziņas līdzekļu uzņēmumus, NVO un *Unicef*, lai uzlabotu tiešsaistes vidi bērniem un jauniešiem, galveno uzmanību pievēršot lietotāju iespēju vairošanai, labākai sadarbībai un izpratnes veicināšanai.

⁸⁵ [Interpola Starptautiskā bērnu seksuālas izmantošanas datubāze](#), 2019. gada maija dati.

⁸⁶ Vairāk nekā 20 gadus politikas drošākam internetam ietvaros (skatīt [Eiropas stratēģiju “Bērniem labāks internets”](#), COM(2012) 196, 4. pīlārs) ES ir atbalstījusi tiesībaizsardzības iestāžu, interneta nozares dalībnieku un NVO sadarbību ES un visā pasaulē, lai apkarotu šo noziegumu, tostarp sniegtu ES finansējumu palīdzības dienestiem.

⁸⁷ Pašlaik Komisijas finansējums palīdzības dienestiem un centrālajai jaucēju datubāzei *ICCAM* tiek piešķirts no Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta. Komisija ir ierosinājusi piešķirt turpmāko finansējumu no programmas “Digitālā Eiropa”. Palīdzības dienesti analizē ziņojumus un mitināšanas pakalpojumu sniedzēju atrašanās vietu, kā arī nosūta informāciju par apstiprinātu materiālu, kas saistīts ar seksuālu vardarbību pret bērniem, attiecīgajai tiesībaizsardzības aģentūrai kriminālizmeklēšanai un cietušo identificēšanai, kā arī mitināšanas pakalpojumu sniedzējiem satura izņemšanai. Plašāku informāciju skatīt [šeit](#).

⁸⁸ Sīkāka informācija par iniciatīvu “Spotlight” ir pieejama [šeit](#).

⁸⁹ ES arī sadarbosies ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām (iniciatīva “Joining Forces”) Subsahāras Āfrikā, lai samazinātu pret bērniem un pusaudžiem vērstās vardarbības un nevērības, kā arī viņu izmantošanas līmeni, jo īpaši valstīs, kuras visvairāk skārusi Covid-19 epidēmija.

⁹⁰ Plašāka informācija par Globālo aliansi seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanai tiešsaistē ir pieejama [šeit](#).

⁹¹ 2020. gada 17. jūnija dati. Sīkāka informācija par globālo aliansi “WePROTECT” ir pieejama [šeit](#).

kļuva par Nīderlandē izvietotu **neatkarīgu juridisku personu** — nodibinājumu ar ierobežotu atbildību.

Globālā alianse “WePROTECT” ir palīdzējusi īstenot valstu apņemšanos saskanīgāk piedalīties globālajā cīņā pret seksuālu vardarbību pret bērniem, pamatojoties uz vispasaules draudu novērtējumiem un valstu līmeņa reakcijas modeli. Tie ir palīdzējuši noskaidrot problēmas un dalībvalstīm noteikt sasniedzamus praktiskus mērķus.

Komisija, būdama alianses **līdzdibinātāja**, turpinās atbalstīt aliansi kā **tās politikas padomes** locekle, tostarp ar finansējumu. Tādējādi Komisija varēs **nodrošināt saskaņotību** ar globālām iniciatīvām (īpaši ar normatīvajām iniciatīvām), kas, savukārt, atbalstīs un stiprinās darbību efektivitāti ES, nodrošinot dalībvalstīm piekļuvi pasaules mēroga paraugpraksi. Konkrētāk, piedaloties globālās alianses “WePROTECT” politikas padomē, Komisija aktīvi veicina bērnu aizsardzības standartu paaugstināšanu, noziedzīgo nodarījumu izdarītāju identificēšanu un atbalstu cietušajiem bērniem visā pasaulē. Tas atvieglo ES centienus dalīties paraugpraksē ar trešo valstu iestādēm un palīdzēt tām īstenot starptautiskos standartus tiešsaistes telpā (t. i., bērnu aizsardzības jomā) saskaņā ar ES Rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā 2020.–2024. gadam⁹². Komisija gadiem ilgi ir atbalstījusi šāda veida globālo sadarbību un uzskata, ka globālā alianse “WePROTECT” ir galvenā organizācija **globālo** centienu un regulējuma uzlabojumu koordinēšanai un racionalizēšanai, kā arī efektīvākas globālās reakcijas panākšanai.

Galvenā darbība.

⇒ *Komisija turpinās sniegt ieguldījumu, lai **paaugstinātu globālos standartus** bērnu aizsardzībai pret seksuālu vardarbību, veicinot daudzu ieinteresēto personu sadarbību ar **globālās alianses “WePROTECT”** starpniecību un izmantojot šim mērķim īpaši paredzētu **finansējumu**.*

TURPMĀKĀ RĪCĪBA

Šajā stratēģijā ir izklāstīts satvars visaptverošai reaģēšanai uz augošajiem seksuālas vardarbības pret bērniem draudiem **gan tiešsaistē, gan bezsaistē**. Šī stratēģija būs atsauces satvars ES rīcībai seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanā laikposmā **no 2020. līdz 2025. gadam**. Tā arī sniegs informāciju saistītām Komisijas iniciatīvām, piemēram, **ES stratēģijai par bērna tiesībām**, ko paredzēts pieņemt 2021. gada sākumā.

Komisija nākamajos mēnešos un gados **cieši sadarbosies** ar uzņēmumiem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām, akadēmiķiem, speciālistiem, pētniekiem, tiesībaizsardzības iestādēm un citām publiskā sektora iestādēm, kā arī ar citām attiecīgām ieinteresētajām personām ES (tostarp Eiropas Parlamentu un Padomi) un visā pasaulē, lai nodrošinātu **stratēģijā izklāstīto astoņu iniciatīvu efektīvu izpēti un īstenošanu**.

Būtu jāīsteno pareizais **tiesiskais regulējums**, lai attiecīgie dalībnieki, tostarp uzņēmumi, varētu efektīvi reaģēt, cita starpā izmeklēšanas, prevencijas un cietušajiem sniegtas palīdzības jomā.

Seksuāla vardarbība pret bērniem ir komplekss jautājums, kam vajadzīga **maksimāla sadarbība** no visu ieinteresēto personu puses, kurām ir jāspēj, jāgrib un jābūt gatavām

⁹² Plašāka informācija par ES Rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā 2020.–2024. gadam ir pieejama [šeit](#).

rīkoties. Komisija **nežēlos pūles**, lai to nodrošinātu, ņemot vērā **nepieciešamību steidzami veikt efektīvus pasākumus**.

Mūsu bērni ir mūsu tagadne un mūsu nākotne. Komisija turpinās izmantot visus pieejamos instrumentus, lai nodrošinātu, ka **nekas** viņiem **nenozog šo nākotni**.